

Seat No. _____

HAL-19080002030301

M. Com. (Sem. III) Examination

June - 2023

Advanced Cost Accounting

Time : $2\frac{1}{2}$ / Total Marks : 70

- સૂચના : (1) દરેક પ્રશ્નની જમણી બાજુ ગુણ દર્શાવેલ છે.
(2) જરૂરી ગણતરી જવાબના ભાગરૂપે દર્શાવવી.

- 1 જય અંબે ઉત્પાદન કંપની પ્રમાણ પડતર પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરે છે, જેની માહિતી 20 નીચે મુજબ છે :

વિગત	અંદાજપત્રીય	ખરેખર
ઉત્પાદનના એકમો	40,000	38,000
સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ (₹)	4,00,000	4,18,000
ચલિત પરોક્ષ ખર્ચ (₹)	1,40,000	1,20,000
કામના દિવસો	25	28
કામના કલાકો	10,000	10,500

ઉપરની માહિતી પરથી નીચેના વિચલનોની ગણતરી કરો :

- (1) કુલ પરોક્ષ ખર્ચ વિચલન
- (2) ચલિત પરોક્ષ ખર્ચ વિચલન
- (3) સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ વિચલન
- (4) ખર્ચ કે બજેટ વિચલન
- (5) સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ જથ્થા વિચલન
- (6) સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ કાર્યક્ષમતા વિચલન
- (7) સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ ઉત્પાદન શક્તિ વિચલન
- (8) કેલેન્ડર વિચલન

અથવા

1 દુર્ગા ઉત્પાદન કંપનીની માહિતી નીચે મુજબ છે :

20

વિગત	અંદાજપત્રીય	ખરેખર
ઉત્પાદનના એકમો	45,000	51,000
યંત્ર કલાકો	90,000	1,05,000
કામના દિવસો	25	27
સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ (₹)	3,60,000	3,72,000
ચલિત પરોક્ષ ખર્ચ (₹)	3,60,000	4,68,000

ઉપરની માહિતી પરથી નીચેના વિચલનોની ગણતરી કરો :

- (1) કુલ પરોક્ષ ખર્ચ વિચલન
- (2) સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ વિચલન
- (3) ચલિત પરોક્ષ ખર્ચ વિચલન
- (4) ખર્ચ કે બજેટ વિચલન
- (5) સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ જથ્થા વિચલન
- (6) સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ કાર્યક્ષમતા વિચલન
- (7) સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ ઉત્પાદન શક્તિ વિચલન
- (8) કેલેન્ડર વિચલન

2 ખોડિયાર મેન્યુફેક્ચરિંગ કંપની બજટરી કન્ટ્રોલ અને પ્રમાણ પડતર પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરે છે, જેની માર્ચ, 2022ની માહિતી નીચે મુજબ છે :

20

ઉત્પાદન	અંદાજપત્રીય		ખરેખર	
	જથ્થો (એકમો)	એકમદીઠ વેચાણ કિંમત (₹)	જથ્થો (એકમો)	એકમદીઠ વેચાણ કિંમત (₹)
A	8,000	12.00	9,000	11.00
B	12,000	9.00	12,000	10.00
C	20,000	6.00	21,000	7.00
	40,000		42,000	

ઉપરની માહિતી પરથી ગણતરી કરો :

- (1) વેચાણ મૂલ્ય વિચલન
- (2) વેચાણ કિંમત વિચલન
- (3) વેચાણ જથ્થા વિચલન
- (4) વેચાણ મિશ્રણ વિચલન
- (5) વેચાણ પેટા - વપરાશ વિચલન

અથવા

2 બહુચર લિ. નીચેની માહિતી પૂરી પાડે છે :

20

ઉત્પાદન	અંદાજપત્રીય		ખરેખર	
	જથ્થો (એકમો)	એકમદીઠ વેચાણ કિંમત (₹)	જથ્થો (એકમો)	એકમદીઠ વેચાણ કિંમત (₹)
X	4,000	12.00	5,000	11.00
Y	5,000	10.00	6,000	9.00
Z	7,000	8.00	9,000	10.00
	16,000		20,000	

વસ્તુ X, Y અને Z એકમદીઠ પડતર અનુક્રમે ₹ 8, ₹ 6 અને ₹ 5 છે.

ઉપરની માહિતી પરથી ગણતરી કરો :

- (1) વેચાણગાળા વિચલન
- (2) વેચાણગાળા કિંમત વિચલન
- (3) વેચાણગાળા જથ્થા વિચલન
- (4) વેચાણગાળા મિશ્રણ વિચલન
- (5) વેચાણગાળા પેટા વપરાશ/જથ્થા વિચલન

3 સરસ્વતી લિ. નીચેની માહિતી પૂરી પાડે છે :

15

કંપનીને ગ્રાહક પાસેથી 8 એકમોનો એક ઓર્ડર મળ્યો છે. પ્રથમ એકમના ઉત્પાદનમાં 100 કલાકનો સમય લાગે છે. એવો અંદાજ છે કે અધ્યયન વક્ર દર 80% છે. પ્રત્યક્ષ મજૂરીનો દર કલાક દીઠ ₹ 120 છે. એકમ દીઠ સીધી સામગ્રીની કિંમત ₹ 10,000 છે. એકમદીઠ ચલિત ખર્ચ ₹ 20,000 છે. કુલ સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ ₹ 60,000 છે.

તમારે ગણતરી કરવાની છે :

- (1) આ ઓર્ડર માટે કુલ સમય અને પડતરની ગણતરી કરો.
- (2) જો એ જ ગ્રાહક પાસેથી બીજા 24 એકમો માટે ઓર્ડર મળ્યો હોય તો કુલ સમય અને પડતરની ગણતરી કરો.

અથવા

- 3 પાર્વતી કંપની ત્રણ વસ્તુઓ AB, BC અને CDનું ઉત્પાદન કરે છે. તેની વર્ષ 2021-22ની માહિતી નીચે મુજબ છે : 15

વિગત	AB	BC	CD
ઉત્પાદનના એકમો	3,000	6,000	9,000
એકમદીઠ પ્રત્યક્ષ માલસામાન (₹)	25	20	15
એકમદીઠ સીધી મજૂરી (₹)	15	20	25
એકમદીઠ મજૂર કલાકો	3	4	5.5
એકમદીઠ મશીન કલાકો	3	4	7
મશીન સેટઅપ સંખ્યા	120	130	150
સુપરવાઈઝરની સંખ્યા	600	900	1,000

ઉપરોક્ત સમયગાળા દરમિયાન વિભાગનો કુલ પરોક્ષ ખર્ચ નીચે મુજબ થયો હતો :

વિભાગ PR	₹ 16,50,000
વિભાગ QR	₹ 22,50,000
કુલ	₹ 39,00,000

વિભાગ PRના ખર્ચા મજૂર કલાકો ઉપર આધારિત છે, જ્યારે વિભાગ QRનાં ખર્ચા મશીન કલાકો ઉપર આધારિત છે. પ્રવૃત્તિના આધારે પરોક્ષ ખર્ચા નીચે મુજબ છે :

પ્રવૃત્તિ	રકમ (₹)	પડતર ચાલકો
નિરીક્ષણ પ્રવૃત્તિ	21,00,000	સુપરવાઈઝરની સંખ્યા
મશીન સેટઅપ પ્રવૃત્તિ	18,00,000	મશીન સેટઅપ સંખ્યા
કુલ	39,00,000	

ઉપરની માહિતી પરથી દરેક વસ્તુની એકમદીઠ પડતર અને કુલ પડતર નીચેની પદ્ધતિઓથી મેળવો :

- (1) પરંપરાગત / પ્રણાલિગત પદ્ધતિ
- (2) પ્રવૃત્તિ આધારિત પડતર પદ્ધતિ (ABC)

- 4 ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ ત્રણ) 15

- (1) પડતર ઓડિટના ગેરફાયદાઓ
- (2) નાણાકીય ઓડિટના ફાયદાઓ
- (3) પડતર ઘટાડાની પદ્ધતિઓ / પ્રયુક્તિઓ
- (4) પડતર અંકુશના હેતુઓ
- (5) પડતર ઘટાડાની પૂર્વ આવશ્યકતાઓ
- (6) પડતર અંકુશની પદ્ધતિઓ

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) Figures to the right side indicate marks.
(2) Show necessary calculations as a part of answer.

- 1 The following information is available from the records of Jay Ambe Manufacturing Company using standard costing system. 20

Particulars	Standard	Actual
Production - Units	40,000	38,000
Fixed Oveheads (₹)	4,00,000	4,18,000
Variable Oveheads (₹)	1,40,000	1,20,000
Working days	25	28
Working Hours	10,000	10,500

Calculate the following overhead variances :

- (1) Total overhead variance
- (2) Variable overhead variance
- (3) Fixed overhead variance
- (4) Expense or Budget variance
- (5) Fixed overhead volume variance
- (6) Fixed overhead efficiency variance
- (7) Fixed overhead output capacity variance
- (8) Calendar variance

OR

- 1 The following data are available in respect of Durga Manufacturing Compnay : 20

Particulars	Budgeted	Actual
Production - Units	45,000	51,000
Machine Hours	90,000	1,05,000
Working Days	25	27
Fixed overheads (₹)	3,60,000	3,72,000
Variable overheads (₹)	3,60,000	4,68,000

From the above information calculate the following variances :

- (1) Total overhead variance
- (2) Fixed overhead variance
- (3) Variable overhead variance
- (4) Expense or Budget variance
- (5) Fixed overhead volume variance
- (6) Fixed overhead efficiency variance
- (7) Fixed overhead output capacity variance
- (8) Calendar variance

- 2 Khodiyar Manufacturing Company operates budgetary control and standard costing system. Following information is available for the month of March, 2022. 20

Product	Budgeted		Actual	
	Quantity (Units)	Selling Price Per Unit (₹)	Quantity (Units)	Selling Price Per Unit (₹)
A	8,000	12.00	9,000	11.00
B	12,000	9.00	12,000	10.00
C	20,000	6.00	21,000	7.00
	40,000		42,000	

From the above information calculate :

- (1) Sales Revenue variance
- (2) Sales price variance
- (3) Sales volume variance
- (4) Sales mix variance
- (5) Sales sub-volume variance (Sales quantity variance)

OR

- 2 Bahuchar Ltd. provides the following information : 20

Product	Budgeted		Actual	
	Quantity (Units)	Selling Price Per Unit (₹)	Quantity (Units)	Selling Price Per Unit (₹)
X	4,000	12.00	5,000	11.00
Y	5,000	10.00	6,000	9.00
Z	7,000	8.00	9,000	10.00
	16,000		20,000	

Per unit cost is ₹ 8, ₹ 6 and ₹ 5 respectively for product X, Y and Z.

From the above information calculate :

- (1) Profit volume margin variance
- (2) Profit volume price variance
- (3) Profit volume variance
- (4) Profit volume mix variance
- (5) Profit sub volume/quantity variance

3 Saraswati Ltd. provides the following information : 15

Company has received one order of 8 units from customer. Time taken to manufacture the first unit is 100 hours. It is estimated that the learning curve rate is 80%. The rate of direct labour is ₹ 120 per hour. Direct material cost per unit is ₹ 10,000. The variable overhead cost per unit is ₹ 20,000. Total fixed overhead is ₹ 60,000. You are required to calculate :

- (1) Calculate total time and cost of for this order.
- (2) Calculate total time and cost if the order received from same customer for next 24 units.

OR

3 Parvati Company produces three products AB, BC and CD. The following details are available for the year 2021-22 15

Particulars	AB	BC	CD
Output (Units)	3,000	6,000	9,000
Per unit direct material (₹)	25	20	15
Per unit direct labour (₹)	15	20	25
Per unit labour hours	3	4	5.5
Machine hours per unit	3	4	7
No. of machine set-ups	120	130	150
No. of supervisors	600	900	1,000

Total production overheads during the year for department are as under :

Department PR	₹ 16,50,000
Department QR	₹ 22,50,000
Total	<u>₹ 39,00,000</u>

Department PR is labour intensive and QR are machine intensive.

Production overheads split by activity are as under :

Activity	Amount (₹)	Cost Drivers
Inspection activity	21,00,000	No. of supervisors
Machine set-ups activity	18,00,000	No. of machine set-ups
Total	39,00,000	

From the above information calculate cost per unit and total cost of each product with following methods :

- (1) Traditional costing method
- (2) Activity based costing method

4 Write short notes : (any three)

15

- (1) Disadvantages of cost audit
 - (2) Advantages of financial audit
 - (3) Techniques of cost reduction
 - (4) Objectives of cost control
 - (5) Pre-Requisites of cost reduction
 - (6) Methods of cost control.
-